

Kamer ten aanhore van acht-en-dertig van de honderd leden een korte toespraak hield. 'In een roemvol verleden', zo klonk het aan het slot,

'zullen wij de kracht vinden, onze onafhankelijkheid tegen de overweldiger te verdedigen. Onze bevolking zal in waardigheid en kalmte, maar tevens in fierheid haar plicht vervullen. In deze uren van nood en gevaar scharen wij ons eensgezind en vol vertrouwen om onze geliefde vorstin en bidden wij Harer Majesteits regering kracht en sterkte toe. God sta ons bij in deze beproeving en spare ons dierbare vaderland.'¹

Dat de Geer verzuimd had, door zijn aanwezigheid de eenheid van regering en volksvertegenwoordiging te demonstreren, zien wij als symptomatisch: innerlijk verlamd als hij was door de ramp die het land getroffen had, ontzonk hem meer en meer het vermogen, zich boven de moeilijkheden te verheffen en te doen wat passend, nuttig of noodzakelijk was. Wij komen er in een volgend hoofdstuk op terug.

In Berlijn

Het Duitse offensief in West-Europa was, zoals wij in ons vorig deel deden uitkomen, niet alleen militair maar ook propagandistisch grondig voorbereid. *Reichsaussenminister* von Ribbentrop had een lang memorandum laten opstellen dat zich tot de regeringen van Nederland en België richtte, en een korter dat bestemd was voor de regering van Luxemburg. In dat eerste memorandum kwam als voornaamste punt de gefingeerde mededeling voor, dat de Franse en Engelse strijdkrachten van plan waren, via Nederland en België naar het Ruhrgebied door te stoten. Aan het memorandum waren twee rapporten toegevoegd: één ondertekend door de *Reichsinnenminister* Frick en het hoofd van de Duitse politie, de *Reichsführer-SS* Himmler, dat een beeld gaf van de nauwe samenwerking tussen de geheime diensten van Nederland, Frankrijk en, vooral, Engeland en (aan de hand van vervalste gegevens) beweerde dat vóór het z.g. Venlo-incident de Nederlandse regering de val van het Naziregime had trachten uit te lokken – het tweede rapport, ondertekend door de chef van het *Oberkommando der Wehrmacht*, generaal Keitel, betoogde dat, wat ons land betrof, uit alle militaire maatregelen welke genomen waren, bleek dat Nederland een Geallieerd offensief tegen Duitsland wilde bevorderen.

¹ Tekst: *Enq.*, dl. II b, p. 151.